

КОРИГУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ВИМОВИ

Хмель В.В.

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

v.khmel@kubg.edu.ua

Our study examines the methodology of teaching phonetic aspect of the foreign language being studied, in particular the issues related to the correction of foreign pronunciation. Attention is drawn to the fact that for the long-term acquisition of foreign pronunciation, it is necessary not only to study the articulation of individual sounds of a foreign language, but also to master what is commonly called the articulatory base of the language and its intonational means.

***Key words:** teaching methods, voice and auditory phenomena, pronunciation problems, intonational means, phonetic competence, methodological resources.*

Роль вимови є однією з основних складових у спілкуванні. Проте з появою комунікативного та діяльнісноорієнтованого підходів в освітньому процесі постановка вимови, що вважається надто структурним, важко знаходить своє місце в курсах іноземних мов (Abel, 2018). Вивчення та вдосконалення методики викладання фонетики іноземної мови на сучасному етапі стає все більш *актуальним*.

Сучасні автори статей з методики викладання французької мови як іноземної (С. Abel, М. Bento, G. Briet, С. Champagne-Muzar, V. Collige, F. Fredet et С. Nikou, E. Rassart, J. Sauvage et M. Billières та ін.) пропонують нам своє бачення фонетичного коригування для студентів та своє розуміння навчального процесу. Вони пропонують постановку іноземної вимови відповідно до шести фаз: сприйняття, розпізнавання, анатоμο-фізіологічне залучення, зв'язок письмовий код / усний код, спрямоване усне відтворення, спонтанне усне відтворення (Хмель, 2022).

Метою нашого дослідження є вивчення методики викладання фонетичного аспекту іноземної мови, що вивчається, зокрема проблем, пов'язаних з коригуванням іноземної вимови.

Коригування іноземної вимови охоплює два моменти: 1) постановку звуків іноземної мови та 2) оволодіння її інтонаційними засобами.

Практичні курси для початківців, що видаються за кордоном, не можуть бути названі фонетичними, тому що їхнім завданням є лише навчання мовлення, а не постановка вимови. В них не враховано наростання фонетичних труднощів, немає системного тренування звуків, немає частоти вживання окремих звуків, що вводяться.

На перший погляд навчання вимови передбачає передусім методичні навички, що стосуються відповідного використання та ефективності різних методів навчання. Хоча такі навички дійсно необхідні, але їх у жодному разі недостатньо. Таким чином, вимова, більшою мірою, ніж будь-який інший лінгвістичний аспект, є голосовим і слуховим феноменом, що зачіпає особистість студента, що впливає на навички, необхідні для його навчання. Таким чином, компетентність у викладанні вимови, окрім методичного аспекту, містить також й особистісний аспект: викладачі повинні знати та враховувати можливі проблеми і перешкоди, пов'язані з особистістю учня (наприклад, Маркс, 2002; Мюллер і Шменк, 2015). Крім того, необхідні міцні лінгвістичні й фонетичні/фонологічні знання. Крім того, викладачі повинні мати гарні навички з розрізнення звуків. Виявлення можливих проблем із вимовою передбачає, що викладач здатний їх «чути». Це особливо важливо у навчальному контексті, наприклад, там, де більшість викладачів іноземної мови не є носіями мови. Навчання вимові вимагає різних особистих навичок: тому викладачі мають бути уважні до проблем, які новий «звуковий ландшафт» (Lhote, 1990) може викликати у їхніх учнів, і мають уміти мотивувати учнів. Крім того, під час спілкування на занятті викладачі повинні виявляти проблеми з вимовою, вирішувати, які з них вимагають виправлення, та застосовувати відповідний метод зворотного зв'язку, при цьому слухаючи учнів та відповідаючи на їхні зауваження прагматично і послідовно. Така складна ситуація, характерна для курсів іноземних мов (Legutke & Schart, 2016; Wipperfürth, 2009) й вимагає від викладачів хорошої підготовки на початковому етапі навчання (Abel, 2019).

На філологічному факультеті університету слід з перших кроків, на нашу думку, мати на увазі педагогічну спрямованість освітнього процесу і особливо стежити за вимовою студентів. Для тривкого засвоєння іноземної вимови потрібно не лише вивчити артикуляцію окремих звуків іноземної мови, необхідно оволодіти тим, що прийнято називати артикуляційною базою мови та її інтонаційними засобами.

Однак для педагогічної професії недостатньо опанувати правильну іноземну вимову. Слід пам'ятати, що викладач – це той же актор. Від педагога вимагається максимальна чіткість і ясність мовлення, і навіть його промовистість, тобто самі якості, які вимагаються від актора. Сучасного педагога обов'язково треба вчити техніці мовлення, ставити йому дихання та голос, опрацьовувати дикцію. Повне засвоєння іноземної вимови означає повну асиміляцію її артикуляційної бази.

Мова має обмежену кількість звуків, зафіксованих певною мовною спільнотою. Тим не менш, фонетична компетентність вимагає як спеціального навчання, так і регулярного тренування, яке допоможе студенту сприймати й відтворювати звукові одиниці мови у заданих контекстах (академічному та професійному) (Fredet, 2020).

Поточні завдання з навчання французької мови як іноземної полягають у створенні ресурсів, які могли би бути інноваційно прийняті студентами. Саме в цій перспективі виникає питання про місце методики як інструментарію, що використовується викладачами мови, як практичної мети, яку необхідно досягти (Khmel, 2024).

Отримані дані аналізу навчально-методичних статей і підручників закладають *перспективи* для створення сучасних ресурсів, які могли би бути інноваційно прийняті студентами та стали б інструментарієм викладачів мови з метою подальшого вдосконалення викладання фонетичного аспекту іноземної мови та коригування іноземної вимови зокрема.

Література

Abel, C. (2018) *L'enseignement et l'évaluation de la prononciation en classe de FLE et l'approche par compétences/ l'approche actionnelle - opposition ou synergie ? Enseigner la phonétique d'une langue étrangère* 16-1. URL: <https://doi.org/10.4000/rdlc.4439>

Abel, C. (2018) *La formation continue en didactique de la prononciation – un outil pour dépasser les querelles méthodologiques ?* URL: <https://journals.openedition.org/rdlc/4439>

Fredet, F., Nikou C. (2020) *Phonétique, littérature et enseignement du FLE : théories et recherches*. URL: <https://doi.org/10.4000/corela.9987>

Khmel, V. (2024) *Les enjeux actuels de la méthodologie d'enseignement de la phonétique du fle* (140 с. – с. 12 5-129). Сучасні тенденції фонетичних досліджень: зб. матеріалів VII Круглого столу з міжнар. участю, 26 квіт. 2024 р. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка».

Хмель, В. В. (2022) *Навчання французької мови як іноземної: фонетичний аспект* (184 с. – с. 104-108). Філологічні науки: сучасні тенденції та фактори розвитку: Міжнародна науково-практична конференція, м. Одеса, 28–29 січня 2022 року. – Одеса: Південноукраїнська організація «Центр філологічних досліджень».